

CCR: Punerea unei persoane fara discernamânt sub interdictie judecatoreasca este neconstitutionala

Curtea Constitutionala a decis joi ca este neconstitutional un articol din Codul civil, care prevede ca o persoana care nu are discernamântul necesar pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienatiei ori debilitatii mintale, va fi pusa sub interdictie judecatoreasca.

CCR a luat în dezbatare joi exceptia de neconstitutionalitate a dispozitiilor art.164 alin.(1) din Codul civil, care au urmatorul cuprins: "Persoana care nu are discernamântul necesar pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienatiei ori debilitatii mintale, va fi pusa sub interdictie judecatoreasca".

În urma deliberarilor, Curtea Constitutionala, cu unanimitate de voturi, a admis exceptia de neconstitutionalitate si a constatat ca dispozitiile art.164 alin.(1) din Codul civil sunt neconstitutionale.

Conform unui comunicat de presa, Curtea a retinut încalcarea prevederilor constitutionale ale art.1 alin.(3), art.16 si art.50, astfel cum se interpreteaza potrivit art.20 din Constitutie si prin prisma art.12 din Conventia privind drepturile persoanelor cu dizabilitati.

"În motivarea solutiei de admitere pronuntate, Curtea a retinut, în esenta, ca masura de ocrotire a punerii sub interdictie judecatoreasca prevazuta de art.164 alin.(1) din Codul civil nu este însoțita de suficiente garantii care sa asigure respectarea drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului. Aceasta nu tine cont de faptul ca pot exista diferite grade de incapacitate si nici de diversitatea intereselor unei persoane, nu se dispune pentru o perioada determinata de timp si nu este supusa unei revizuii periodice", spune CCR.

Curtea Constitutionala a mai retinut ca orice masura de ocrotire trebuie sa fie proportionala gradului de capacitate, sa fie adaptata la viata persoanei, sa se aplice pentru cea mai scurta perioada de timp, sa fie revizuita periodic si sa tina cont de vointa si preferintele persoanelor cu dizabilitati.

De asemenea, la reglementarea unei masuri de ocrotire, legiuitorul trebuie sa tina cont de faptul ca pot exista diferite grade de incapacitate, iar deficianta mintala poate varia în timp.

"Lipsa capacitatii psihice sau a discernamântului poate lua diferite forme, spre exemplu totala/partiala sau reversibila/irreversibila, situatie care reclama instituirea unor masuri de ocrotire adecvate realitatii si care, însa, nu se regasesc în reglementarea masurii interdictiei judecatoresti. Prin urmare, diferitelor grade de dizabilitate trebuie sa le fie atasate grade de ocrotire corespunzatoare, legiuitorul în reglementarea masurilor juridice trebuind sa identifice solutii proportionale. O incapacitate nu trebuie sa conduca la pierderea exercitiului tuturor drepturilor civile, ci trebuie analizata în fiecare caz în parte. Orice persoana trebuie sa fie libera sa actioneze în vederea dezvoltarii personalitatii sale, statul, în virtutea caracterului sau social, având obligatia de a reglementa un cadru normativ care sa asigure respectarea individului, deplina exprimare a personalitatii cetatenilor, a drepturilor si libertatilor lor, a sanselor egale, având ca rezultat respectarea demnitatii umane", precizeaza CCR.